

2. Гусаковский М. А. Образование как производство присутствия // Политики субъективации в университете: образовательное событие: сб. науч. тр. – Минск: Изд. центр БГУ, 2008. – С. 69–83.
3. Филоненко А. «Производство присутствия» и новая культурная чувствительность: «нескромное предложение» Ханса Ульриха Гумбрехта и его академические расширения // Койнония. Вестник ХНУ им. В. Н. Каразина. – 2010. – № 904. – С. 49–74.

Кривець Л. В. – кандидат філософських наук, доцент кафедри ГСЕД, Військова академія.
Остапенко О. С. – курсант Військової академії м. Одеса.

ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Сутність естетичної культури найповніше визначив Сократ: «красивім є те, що найкраще відповідає своєму призначенню». Під естетичною культурою військовослужбовця розуміється рівень сформованості естетичних ідеалів, цілей, цінностей та переконань у професійній свідомості фахівця – військовослужбовця, естетичні знання та вміння, що впливають на виконання ним професійної діяльності.

В військовій діяльності постійно здійснюється розвиток і зміна явищ матеріальної і духовної культури у взаємодії їх змісту та форми. Реально оцінити оточуючі явища, дати їм свою критичну оцінку зможе тільки людина з високим рівнем сформованості естетичної культури. Формування професіоналізму військовослужбовців неможливе без естетичного виховання. Тому дослідження естетичної культури майбутніх офіцерів є актуальним завданням для ЗСУ.

Багатогранний зміст естетичної культури військовослужбовця виявляється в її функціях, основними з яких є: формування естетичних принципів військової діяльності, піднесення рівня естетичних почуттів військовослужбовця, подолання стандартного мислення, виховна функція, функція розвитку ритуально-обрядової культури у військовій практиці, естетичне наповнення і систематизація професійного досвіду.

Розглядаючи функцію формування естетичних принципів військової діяльності, наголосимо, що йдеться про естетичне освоєння службового обов'язку. Ця функція спрямована на розв'язання естетичних суперечностей у професійній діяльності військовослужбовця. Подолання стандартного мислення як функція естетичної культури значною мірою є наслідком естетизації військової діяльності засобами мистецтва. Під дією різних видів мистецтва у військовослужбовця формується естетичне сприйняття дійсності. Естетична культура несумісна з одноманітністю, навпаки, вона стимулює бажання досягати майстерності у професійній діяльності. Особливий інтерес становить функція виховання. Для військовослужбовця важливим є те, що через естетичний розвиток і насолоду активізуються виховний вплив.

Військова діяльність передбачає обов'язкові ритуали, обряди, церемонії. Важливо, щоб вони здійснювалися за законами естетики, формували відповідну ритуально-обрядову культуру, що певною мірою регулюється нормативно-правовими актами. Ця функція естетичної культури виховує почуття відповідальності військовослужбовця перед державою і народом, почуття внутрішнього імперативу службового обов'язку. Нарешті, естетична культура наповнює і систематизує професійний досвід військовослужбовця. Ця функція ніби доповнює естетичними почуттями професійні якості і у такий спосіб сприяє розвитку аналітичного мислення, здатності використовувати набутий почуттєво-емоційний потенціал з метою оптимального врегулювання професійних відносин в Збройних Силах.

Отже, естетична культура військовослужбовця повинна відповідати законам краси, гармонійності, згідно з якими відбуваються позитивні зміни у внутрішньому світі людини. Естетичне світосприймання, здатність засвоїти здобутки естетичної культури, взаємодія почуттєвого і раціонального у діяльності військовослужбовця є чинниками ефективного регулювання професійних відносин в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Краткий философский словарь / Г. Г. Кириленко, Е. В. Шевцов. М.: АСТ СЛОВО, Полиграфиздат, 2010. – 480 с.

2. Свасян К.А. Человек как творение и творец культуры / К. А. Свасян // Вопросы философии. – 1987. – № 6.
3. Свідзинський А. П. Культура як феномен самоорганізації / А. П. Свідзинський // Сучасність. – 1992. – № 4.

Очкин Денис Вячеславович – аспирант кафедры философии и основ общегуманитарного знания, ОНУ им. И. И. Мечникова.

БУДДИЗМ И СОВРЕМЕННАЯ ФИЛОСОФСКАЯ МЫСЛЬ

Для всех ключевых философско-религиозных направлений в Индии, главным понятием является санскритский термин «дхарма» (то, что удерживает, поддерживает). Невозможно дать одно точное определение термину «дхарма», так он имеет ряд сложных многомерных значений и толкований. В самом общем виде, термин «дхарма» можно описать как «универсальный закон бытия», «порядок», «парадигма», «норма» существования и развития, как общества, так и мироздания в целом. Термин «дхарма» включает в себя значения и «религии», и «права», и «морали». «Дхарма», это настолько важное и многогранное понятие в индуизме, джайнизме и буддизме, что их называют по общепринятой классификации дхармическими религиями.

Когда ведется разговор о буддистской философии, то обычно имеется в виду, что существует только одна буддийская философия. Но если посмотреть на историю развития буддизма в Индии, то на самом деле можно обнаружить наличие разных (иногда противоборствующих), рационально обоснованных взглядов на мир, человека и познание, сложившихся в рамках четырех общепринятых философских школ (вайбхашика, саутрантика, мадхьямика и виджнянавада). В центре полемики главных буддистских школ мадхьямика и виджнянавада, занимающихся исследованиями первоначальной природы реальности и сознания, был вопрос о реальности дхарм. В буддизме термин «дхарма» имеет так же различные значения: это и «универсальный закон бытия», открытый Буддой; и название самого буддистского учения; а в философских школах буддизма дхарма рассматривается как особое явление, неделимая составляющая бытия, некая нематериальная элементарная частица или «квант» сознания и мироздания. Главный признак «дхармы» – проявление. Согласно буддистской точке зрения, дхармы мгновенны, непрерывно появляются и исчезают, их изменения и образует человека (или другое существо), воспринимающего мир.

С доктриной «дхарм» тесно связано "учение об изменчивости бытия (анитья). «Учение об изменчивости» одно из трех базовых понятий буддизма, наряду со страданием и отрицанием субстанциальной души. В соответствии с этим учением, всё в мире находится в постоянном движении и ничто не является неизменным, включая богов, звёзды, планеты и все остальное мироздание. Буддистское «учение о мгновенности» (кшаникавада) бытия и непостоянстве любого состояния представляет собой модификацию учения о всеобщей изменчивости – «анитья». Термин «кшана» означает мгновение. Существуют переводы этой величины в доли секунды, суток и другие единицы измерения времени. В «теории мгновенности», «кшана» составляет продолжительность вспышки одной дхармы. Ежемгновенно дхармы вспыхивают и исчезают, образуя новый «узор», новую комбинацию, обусловленную законом взаимозависимого возникновения. Не существует ни материи, ни иной субстанции, есть лишь поток последовательных элементов — «дхарм». Так, например, восприятие мира живым существом, подобно восприятию кадров в кино, которые так быстро сменяют друг друга, что у наблюдающих создается полная иллюзия стабильной и протяженной картинке - реальности. На самом деле существуют только совокупность отдельных, «интервальных» вспыхивающих дхарм, поток которых не хаотичен, а подчинен строго определенному порядку: каждый элемент-«дхарма» появляется в соответствии с законом «причинности» и поэтому связан с определенным элементом в предшествующем «кадре». Санскритский термин «пратитья-самутпада» – буддийская «концепция причинности». Характер причинности не предполагает отношения причины и следствия как первичного и вторичного, субстрата-носителя и атрибута, содержащего и содержимого. В силу абсолютной дискретности элементов существования – дхарм, не может быть и речи о какой-либо форме предсуществования следствия в причине. В буддистской концепции причинности нет ни причин, ни следствий, а имеются лишь условия.